

Kræsne og kvalitetsbevidste ældre

De 'moderne pensionister' står for døren. De vil have kvalitet i ældreboligen, smukt designede hjælpemidler, en høj levestandard samt specielle produkter og services, der kan hjælpe dem til et aktivt liv i alderdommen. Kan du se mulighederne?

Af Stine Bjerre Herdel



Photo: AKP Design

Taskerollator

Design: Anette Krath Poulsen

Prototype

"De vil ikke have grimme ting fra kommunen stående i deres pæne hjem."

Anette Krath Poulsen, industriel designer

"Haven skal heller ikke være for stor – men der skal være plads til gasgrillen og liggestolene."

Ove Hedebo Pedersen, arkitekt og partner, Triarc A/S arkitekter

Når de store fødselsårsgange fra efterkrigstiden om få år går på pension, indebærer det store forandringer i samfundet. Fødselstallet i mange industrilande har længe været lavt, og den kombination betyder, at der i nogle industrilande i 2050 vil være dobbelt så mange ældre som børn, lyder vurderingen fra FN. Den negative version af, hvad det kommer til at betyde, er, at de mange, plejekrævende ældre kommer til at koste samfundet dyrt, mens der bliver færre yngre til at betale. Et fænomen, der populært kaldes for 'ældrebyrden'. Men der er absolut også positive scenarier forbundet med forandringerne: markedet for produkter og services specialdesignet for ældre forbrugere vil blomstre og være guld værd for de virksomheder, der har mod på at kaste sig ud på seniormarkedet. Det kan være virksomheder inden for sundhedssektoren med speciale i ergonomi, fysiognomi, sundhedspleje og lægevidenskab eller virksomheder inden for bygningsinstallationer og arkitektur, it og Pervasive Healthcare.

MODERNE PENSIONISTER

Den kommende pensionistgeneration, især i de industrielle lande, vil nemlig adskille sig fra tidligere ældregenerationer på en række punkter. Ifølge analyser fra det danske socialforskningsinstitut, SFI, har de moderne ældre, dvs folk over 60, i gennemsnit højere uddannelse, bedre helbred, været vant til en højere levestandard, bedre boligforhold og andre forbrugsvaner.

De forventer en mere selvstændig tilværelse, som ofte ikke inkluderer plejehjem, og de har højere forventning til deres levestandard i alderdommen, end tidligere ældregenerationer har haft. Og sidst men ikke mindst fokuserer mange på at opretholde et godt helbred gennem forskellige forenings- og motionsaktiviteter. Kort sagt: glimrende forbrugere, hvis specifikke behov blot venter på at blive imødekommet.

Da det især er kvinderne, der lever længere, giver det god mening især at skæve til deres behov og præferencer. Da den britiske design- og innovationsguru, Patrick Dixon, for to år siden holdt tale ved en konference arrangeret af Dansk Design Center om strategisk design i forretningsudvikling, anbefalede han sågar virksomhederne at ansætte ældre kvinder på 70-80 år i udviklingsafdelingerne.

"I kommer til at udvikle produkter til de gamle og svage, og kun ældre designere kender ældres behov," sagde Dixon.

Han pegede dengang også på, at pensionistbefolkningen allerede nu sidder på tre fjerdedele af alle penge i fast ejendom i den industrialiserede verden.

DET GRÅ GULD

Tegnestuen Triarc A/S Arkitekter tegner blandt andet nye ældreegnede boliger, og her er erfaringen, at de ældre har højere krav til boligstandarden end tidligere. De er livsnydere – ganske enkelt fordi, de ofte har pengene til det. Arkitekt og partner Ove Hedebo Pedersen forklarer:

”Tendensen er, at de ældre i dag ofte køber helt nybyggede boliger, fordi de er indretningsmæssigt tilpassede netop deres behov, og fordi de ofte ønsker et minimum af vedligehold. Det betyder, at der for arkitekterne er en god pointe i at tænke i materialer af god kvalitet og strukturer, som ikke skal vedligeholdes. Dvs males, oliebehandles eller udskiftes,” forklarer Ove Hedebo Pedersen og tilføjer:

”Haven skal heller ikke være for stor – men der skal være plads til gasgrillen og liggestolene. Det er jo det grå guld, vi har med at gøre, forstået på den måde, at de seneste års gode konjunkturer og den store friværdi har givet mange ældre en hel del penge, som de gerne vil bruge på at nyde alderdommen.”

SMUK TOILETSTOL

Men at blive ældre giver ikke kun mere tid til at nyde livet ved havegrillen. Alderdom giver ofte også funktionsnedsættelser, der introducerer institutionelt udseende og småtriste hjælpemidler som toiletstole, gangstativer og ekstremt store telefontaster i hjemmet. Og netop her er der et stort produktsortiment, der kræver nytænkning rettet mod de kommende, krævende ældre, mener den industrielle designer Annette Krath.

”Mange af de ældre og plejekrævende i disse år er egentlig ret taknemmelige og nøjsomme, men det, tror jeg, har ændret sig markant om bare ti år. De næste generationer, der går på pension, har været vant til at stille flere krav. Og de vil f.eks ikke have grimme ting fra kommunen stående i deres pæne hjem,” siger Annette Krath, der med egne ord oplever et kæmpe produktpotentiale, ”fordi tingene lige nu er så grimme.”

”Kommunernes terapeuter siger, at borgeme ofte spørger, når de skal have hjælpemidler, om der ikke er noget pænere. Ofte er det også et spørgsmål om, at hjælpemidlene helst ikke må se for ’sygeliggerende’ ud,” forklarer Annette Krath og uddyber, at hjælpemidlet helst bare skal ligne et hvilket som helst andet pænt møbel, der passer ind i hjemmet – samtidig med at det selvfølgelig skal leve op til kravene om funktionalitet og sikkerhed.



Boliger

Arkitekt: Triarc A/S Arkitekter

Lang levealder har været et af det 20. århundredes store fremskridt. For få generationer siden var andelen af mennesker på 60 år og ældre kun én ud af 14, men ifølge tal fra FN ventes den fordeling at være én ud af tre i 2030.

Gennemsnitslevealderen i Danmark i dag er 74,9 år for mænd samt 79,2 år for kvinder og forventes at være steget med op til fem år i 2035. Til den tid skønnes der at være 1,2 millioner mennesker i Danmark over 65 år.

Vil udgifterne til sundhedsvæsenet nå uanede højder, eller vil vi i Danmark opleve 1,2 millioner rigere og raskere pensionister, der rejser jorden rundt, bor i lækre huse og dyrker dyre fritidsinteresser? Sandsynligvis begge dele.

80 ÅR OG STADIG CHICH

Krath vandt i 2007 prisen for Årets Hjælpemiddel for en badetaburet, der ifølge dommerne nedbrød de traditionelle grænser mellem handicapudstyr og designmøbler, fordi den ikke blot er sikker og funktionel – den er også smuk at se på. Og Annette Krath er ikke den eneste, der har kastet sig ud i de specialdesignede hjælpemidler.

I 2007 blev kombinationen af funktionalitet og æstetik i hjælpemidler belønnet, da 3PART A/S i samarbejde med virksomheden Pressalit Care A/S vandt Den Danske Designpris for en bruseplejebriks, der var "gennemtænkt funktionalitet og design, flot formsprog og komfort for både bruger og hjælper," skrev juryen.

I det hele taget er det svært ikke at se det forufterlige i at forsøge at imødesee den stadigt stigende efterspørgsel fra gruppen af ældre, som ønsker at fortsætte et aktivt liv trods aldersbetonede funktionsnedsættelser. F.eks. med produkter, der ikke skrider gammel, syg og handicappet, men måske snarere "80 år og stadig chick".

Det giver mening at se på samfundsudviklingen, som betinger de krav og ressourcer, som fremtidens ældre træder ind i deres pensionistliv. Krav som medbestemmelse, selvforsørgelse og høje standarder for både pleje, service og fysiske omgivelser. Ressourcer som f.eks. høje uddannelsesniveauer, rimelige indkomster, it-kundskaber og gode sprogkundskaber. Karakteristikken af dem kan omsættes til innovativ tænkning inden for snart sagt alt. Til gavn for de ældre – og naturligvis virksomhederne.